BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul al 55-lea
8 Pagini

EXEMPLARUL { În România 2 lei / În străinătate 3 lei

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării Dir. II-le P. T. T. No. 120.288/933

Nr. 270 Marți 4 Octombrie 1938
8 Pagini P

ABONAMENTE
IN ȚARA
Lei 200 pe 3 luni
Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80
In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

UNIVERSUL

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

ABONAMENTE
IN ȚARĂ
pe un an la
UNIVERSUL COPIILOR
ZIARUL CĂLĂTORIILOR,
VESELIA, RADIO UNIV.
și UNIV. LITERAR câte 220 lei
ILUSTR. ROMÂNĂ
și UNIV.-SPORT
câte 500 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar:
„UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

DIRECTOR
ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

LECȚIA EVENIMENTELOR

Evenimentele se succed în timp cu repeziciune și nu lasă în urma lor decât slabe amintiri, sub forma de reminiscențe. Prea puțini trag învățăminte din cauzele ce le-au provocat, sau din efectele ce le-au avut.

Evenimentele recente, care ne-au îngrijorat și pe noi, nu trebue să le uităm, căci ele conțin un avertisment prețios și o lecțiune.

Care este avertismentul ce ni s'a dat? Să fim totdeauna pregătiți, moralicește și materialicește, ca națiune armată, în vederea unui eventual pericol. Care este lecțiunea ce se desprinde?

Să nu ne conducem de formule înșelătoare și de considerațiuni pacifiste, căci adevărata siguranță este bazată pe propriile noastre forțe organizate, pe solidaritatea noastră, pe unirea sufletească, pe conștiința națională totdeauna trează.

In această privință nu trebue să lăsăm improvizației și împrejurărilor critice, opera complexă a organizării apărării naționale, căci ea nu se poate îndeplini cu folos de cât din timp de pace și pe temeiul unui plan bine întocmit.

Această operă este strâns legată de aceea a renovațiunii morale a națiunii. Nu se poate concepe o apărare națională fără această renovațiune morală și fără simțul ascuțit al realităților. Dela încheerea păcii și până azi, s'au petrecut atâtea evenimente, ce au contribuit la multe prefaceri, în ordinea internațională, în cât pe drept cuvânt s'a spus, că războiul a continuat sub alte forme și cu alte mijloace.

Pacea este, de sigur, supremul bun al omenirii, fără de care civilizația ar fi condamnată să dispară.

Dar, pacea nu se menține prin ea însăși și nici prin simpla manifestare a sentimentelor și ideilor favorabile ei, ci prin forțele morale și materiale organizate în acest scop. De aceea, trebue să fie întreținute și dezvoltate în tineret sentimentele civice și militare, prin educația și instrucția sa, școlară, premilitară și militară; iar opera de înzestrare a armatei, să fie constanta noastră preocupare.

Intr'o trecere în revistă a forțelor armate europene, scriitorul militar francez, colonelul Grasset, constată că o națiune, dacă este hotărâtă să țină locul ce i se cuvine în lume și să-și apere oricând frontierele sale, trebue să dezvolte mai întâi simțul național în tineret; să dea o atenție deosebită educației sale fizice și morale și să dispună de o armată puternică, — singurul instrument capabil să apere pacea și să înlăture sacrificiile grele, compromisurile și abdicațiunile umilitoare. Noua situație ce s'a creat în Europa centrală și metodele diplomatice, ce s'au pus în aplicare pentru evitarea unui război generalizat, ne impun și mai mult această grijă de a pregăti din timp forțele noastre morale și materiale.

Pacea Cehoslovaciei

Generalul Sirovy, președintele consiliului cehoslovac, într'un discurs radiodifuzat către națiune, a explicat atitudinea guvernului din Praga, în cuvinte de o sguduitoare amărăciune.

„Ne-am găsit în fața următoarei alternative: sau să ne apărăm cu disperare și să sacrificăm o întreagă generație de adulți, fără să socotim femeile și copiii, sau să acceptăm condiții fără precedent în istorie."

„Am fost părăsiți, am rămas singuri. Toți vecinii noștri sunt sub arme. Situația noastră este identică cu aceia a unei fortărețe asediată de forțe zdrobitoare.

„Șefii noștri au examinat toate posibilitățile: deoparte restrângerea frontierelor, de altă parte, moartea națiunii. Datoria tuturor este de a salva viața națiunii, pentru a nu ne slăbi și pentru a ne putea reface".

„... Nu este dezonorant să asculți de sfatul prietenilor și de superioritatea unor forțe zdrobitoare. Am biruit durerea, desnădejdea și indignarea pentru a ne asigura viitorul".

Aceste cuvinte de dureroasă resemnare rămân dobândite și istoriei și experienței. Ele trec departe peste frontierele Cehoslovaciei și au un răsunet adânc, nu numai între hotarele unei țări prietene ca a noastră, ci în conștiința universală. Căci dacă vestea păcii salvate azi prin înțelegerea de la München, a fost primită pretutindeni cu un sentiment de imensă ușurare, prețul păcii a fost scump plătit prin jertfa Cehoslovaciei și prin prăbușirea unui întreg sistem politic, în care atâtea națiuni au avut încredere, timp de douăzeci de ani.

Cehoslovacia a fost o creație a istoriei și a tratatelor, în josul cărora n'a fost numai semnătura ei. Ea a fost membră a Ligii, care n'a fost întemeiată de națiunile mici sau mijlocii și care trebuia să asigure respectul dreptului contra forței, garantând integritatea teritorială și independența politică a Statelor. In 1926, odată cu tratatul din Locarno, care a fost semnat din inițiativa marilor Puteri occidentale, Cehoslovacia s'a angajat și ea să recurgă la arbitraj pentru rezolvarea tuturor diferendelor pe care le-ar avea cu Germania. In 1935, un tratat de asistență cu Franța și altul cu Sovietele îi garantau ajutorul pentru menținerea frontierelor sale.

Cehoslovacia a făcut statornic o politică de încredere în obligațiile internaționale și în sfințenia semnăturilor. A făcut-o până la sinucidere. E un act de simplă și umană dreptate s'o constatăm.

Dacă în loc de a servi pacea, în cadrul sistemului de siguranță, creat în ultimii douăzeci de ani, cu o încredere, care nu s'a desmințit niciodată, Cehoslovacia ar fi căutat din timp o reglementare directă și amicală cu vecinii săi, de sigur ea ar fi dobândit alte rezultate decât cele de astăzi.

Experiența Cehoslovaciei interesează nu numai națiunea cehoslovacă, ci toate Statele răsăritului european, care s'au găsit în condiții asemănătoare și au practicat un sistem de garanții internaționale identice.

Neliniștea Europei, după războiul mondial, n'a fost datorită Statelor mijlocii sau mici ale Europei orientale, sau dunărene. Tendința permanentă a acestora a fost de a deslega în chip pașnic problemele, care le despărțau. Dezacordul Marilor Puteri a fost și va fi cauza încordării europene, într'o măsură cu mult mai importantă de cât a statelor așa zise „cu interese limitate". Dacă acestea s'au grupat în anumite sisteme, au avut încredere în anumite principii, au practicat anumite politici, este că au fost îndemnate, încurajate sau susținute în această direcție de Marile Puteri, prin toate mijloacele, de la sugestia diplomatică până la îndatoririle solemne consacrate prin semnăturile puse pe tratate.

Cu sau fără voia noastră, soluția dată crizei cehoslovace de Marile Puteri apusene, deschide în zona răsăriteană a Europei o serie de probleme vitale, care nu scapă nici observațiilor bărbaților de Stat nici intuiției populare.

Pacea a fost salvată. De sigur e un bine suprem pentru omenire. Dar mai presus de orice considerații de ordin politic sau de orice urmări internaționale, în aceste clipe grele pentru Cehoslovacia, s'cuvine să prețuim la valoarea lui adevărată un sacrificiu care a adus acestei păci contribuția lui de căpetenie.

Consiliul de miniștri la Washington

Ședința consiliului de miniștri prezidată de d. Roosevelt (dreapta), în care s'a hotărît trimiterea celei de-a doua telegrame către cancelarul Hitler

Noul generalisim al armatei cehoslovace

Generalul Krejci (dreapta), generalisim al armatei cehoslovace, fotografiat lângă generalul Gamelin pe când era la Paris.

xxx

FILME

— Cunoști regiunea Sudeților?
— Perfect.
— Din cărți și din hărți?
— Nu. Am văzut-o.
— Credeam că ai vizitat numai centrele diferitelor țări din Europa.
— Cunosc toate continentele.
— Te invidiez. Ce poate să fie mai instructiv și mai recreativ decât călătoriile!
— Trebuie să știi că nu mă preocupă, ca pe mulți alții, numai monumentele, parcurile și varietățile, ci tot ce constitue viața intelectuală, economică, sportivă, etc.
— Admirabil!
— Vrei să știi cum pescuesc Bretonii cu opinci de lemn? Pe mine să mă întrebi. Te interesează traiul chinezilor și japonejilor; sunt gata să te satisfac. Dar matchurile celebre de box din America! Ți le înșir cu date precise. In fața Niagarei am rămas de câteva ori extaziat, după ce mă cucerise în câteva rânduri cascada Rinului. Cine ar putea să vorbească despre munții Blanc, despre Himalaia, despre cultura trestiei de zahăr din Africa, despre fostele domenii ale Negusului, despre tot ce dorești, cu bogăția mea de descrieri precise?
— După cum văd, ai și o memorie fantastică.
— Ca să fiu sincer, mărturisesc că notez imediat tot ce mă interesează sau mă impresionează.
— Este curios cum ai găsit mijlocul să vezi o puzderie de locuri, la distanțe enorme, într'un timp atât de scurt, căci nu ai ajuns încă pe prima treaptă a bătrâneței!
— Ce nu poate omul când are voință și stăruință!
— Ai dreptate. De sigur însă că ai cheltuit zeci de milioane.
— Nici de cum. De douăzeci de ani eu mă duc la balcon și mă costă mai eftin decât pe alții „jurnalele" cinematografelor.

DON JOSÉ

Cehoslovacia a cedat Poloniei regiunea Cieszyn

Praga, 1 (Rador). — Azi la 15.30 s'a publicat următorul comunicat:

„Guvernul Republicei cehoslovace s'a întrunit, azi dimineață, la castelul din Praga sub președinția d-lui Beneș, președintele Republicei.

In cursul acestei ședințe s'a examinat cu cea mai mare atenție nota guvernului polon cu data de 30 Septembrie, care conține un ultimatum de a se ceda o parte din teritoriul Cieszyn.

După o amănunțită deliberare asupra acestei cereri, având în vedere greutățile situației internaționale și constrâns de împrejurările ce decurg din hotărîrea dela Muenchen, guvernul cehoslovac nu se putea decât hotărî să accepte propunerile poloneze.

Guvernul a luat această penibilă hotărâre în deplin acord cu personalitățile răspunzătoare ale partidelor politice. El a luat-o conștient de faptul că orice altă hotărâre ar fi provocat noui și penibile complicații".

Comunicatul oficial al guvernului polon

Varșovia, 1 (Rador). — *Corespondentul agenției „Havas" transmite următorul comunicat oficial:*

„Nota polonă din ziua de 30 Septembrie care a precizat îndeosebi postulatele guvernului polon cu privire la restituirea teritoriului Cieszyn-Silezia către Polonia a fost acceptată astăzi în toată întinderea sa de către guvernul Republicei cehoslovace.

Potrivit cuprinsului notei poloneze, regiunea Cieszyn va fi transferată autorităților militare polone în ziua de 2 Octombrie ora 14.

Evacuarea și transferarea către autoritățile militare polone a regiunilor districtului Cieszyn precum și ale districtului Frystadt vor fi efectuate într'o perioadă de 10 zile.

Chestiunile privitoare la delimitarea la celelalte teritorii și procedura plebiscitului acestor teritorii precum și problema conturilor rezultând din primirea teritoriilor vor fi reglementate pe cale de acord cu guvernul cehoslovac.

Guvernul cehoslovac va lua imediat măsuri cu privire la liberarea polonezilor din armata cehoslovacă precum și a prizonierilor politici de origină polonă.

Guvernul polon a primit cu o profundă bucurie sfârșitul unui conflict dureros între două națiuni, conflict care găsește astfel o soluție pozitivă potrivit intențiilor pașnice ale poporului polon".

Forțele cehoslovace au început evacuarea regiunii Cieszyn

Praga, 1 (Rador). — Agenția „Reuter' anunță că forțele cehoslovace au început încă de Sâmbătă evacuarea regiunii Cieszyn, care urmează a fi dată Poloniei.

Negocierile privitoare la restul teritoriilor de Polonia urmează să fie începute imediat.

La Ultima Oră:

Prima zonă sudetă ocupată de trupele germane
Germania garantează noile granițe ale Cehoslovaciei

Inundații in Statele-Unite

O stradă a orașului Providence
Automobilele sunt aproape acoperite de apă

Accident de aviație la Iași

Cei doi ocupanți au fost răniți

Iași, 1 Octombrie

Azi d. a., la ora 5 jum., la marginea orașului nostru s'a înregistrat un accident de aviație, în următoarele împrejurări:

Dimineața, a aterisat pe aerodromul flotilei locale, o avionetă a școlii de pilotaj „Mircea Cantacuzino", din București, pilotată de adjutantul-șef Dumitru Tutuniuc, având ca pasager pe d. comandor Romanescu, care venea la Iași spre a participa la înmormântarea tatălui său.

Cum avioneta trebuia înscrisă în registrele aviației civile din Iași, după amiază, pilotul Tutuniuc a decolat, aterisând după câteva minute, pe aerodromul civil.

De astă dată, avea ca pasager pe plotonierul Virgil Țuchel, meteorologist.

Aci, a îndeplinit toate formele, după care avioneta, tip „Clemm', și-a luat sborul către aerodromul militar.

In timp ce sbura la o înălțime de circa 50 metri și a-junsese la jumătatea drumului dintre cele două terenuri de aterisaj, avioneta a intrat probabil în pierdere de viteză sau pilotul se angajase într'un viraj prea înclinat.

Cu mare iuteală, avioneta s'a prăbușit la pământ, acoperind sub sfărâmături pe cei doi aviatori.

In ajutorul lor au sărit imediat ofițerii și soldații de la flotila de aviație.

Adjutantul Tutuniuc a fost grav rănit la cap și piept.

Plotonierul Virgil Țuchel a scăpat rănit mai ușor.

Amândoi au fost internați în spitalul de urgență „Sf. Spiridon", unde d. dr. Eugen Lucinescu le-a făcut intervențiile necesare.

Starea pilotului Tutuniuc e gravă și sunt puține speranțe că va scăpa cu viață.

D. comandor Ermil Gheorghiu, comandantul flotilei, a început ancheta, pentru stabilirea împrejurărilor și cauzelor cari au determinat accidentul.

Incredere in noi inșine

La frumoasa stațiune balneară Băile Herculane, unde am căutat în aceste două, trei săptămâni din urmă să-mi mai dreg sănătatea, nu aveam mijloace de informație rapidă și exactă despre evenimentele în curs de desfășurare. Nu era măcar un aparat de radio, la care vizitatorii băilor să fi ascultat știrile date de posturile noastre de emisiune.

Așa fiind, până la venirea ziarelor din Capitală, se răspândeau, mai mult spuse în mod confidențial, tot felul de știri pe cât de senzaționale, pe atâta de tendențioase. Autorii și răspânditorii lor te asigurau că le dețin din sursele cele mai autentice cu putință.

Și așa, în dimineața unei zile mi s'a adus la cunoștință, că războiul între Germania și Cehoslovacia a și început. Cehoslovacia ar fi fost chiar aceea care l-ar fi declarat.

Dar se știe cât de fecunzi sunt în născociri amatorii de senzațional și oamenii, cari pretind că ei știu ceeace nu știe nimeni și că numai ei află... ceeace nu s'a întâmplat.

Am citat aceste fapte, pentru a scoate în evidență altceva și pentru a stărui puțin asupra unui lucru, pe care îl socotim de deosebită importanță.

Observasem anume că printre persoanele, cărora li se împărtășeau vești în genul celor de mai sus, erau unele ce se lăsau impresionate într'un sens de îngrijorare pentru soarta viitoare a țării.

Sfâșierea brutală a tratatului de pace, nerespectarea angajamentelor și alianțelor, revizuiri teritoriale, admitere de plebiscit după 20 de ani dela fixarea, socotită definitivă, a frontierelor dintre state — toate aceste impresionau pe cei mai slabi de înger și trezeau într'inșii îngrijorări într'un sens lesne de înțeles. Ceva în genul povestei cu ursul, care azi joacă în vecini și mâine poate veni să joace la noi.

Astfel de stări de spirit fac cât mai necesară și cât mai actuală cultivarea sentimentului de încredere în noi înșine, încredere în dreptatea absolută a cauzei noastre și în forțele menite eventual să apere această dreptate. Deci încredere în ziua de mâine, în viitorul bun și sigur al țării și al neamului.

Dreptatea cauzei noastre, adică legitimitatea frontierelor actuale ale țării este de o izbitoare evidență. Aceste frontiere se întind până unde se întind vechile drepturi istorice ale poporului român, precum și permanențele lui drepturi etnice. In granițele ei de astăzi, România nu este așezată prin cucerirea de ceva teritorii străine, ci prin unirea într'un singur stat de teritorii și populațiuni, pe care numai nedreptatea și forța brutală a unor state și popoare străine le-a împiedecat să fie și să rămână unite dela începutul începuturilor.

Constituirea statului român, așa cum este astăzi ca întindere, a însemnat repararea uneia din cele mai strigătoare nedreptăți ce a avut de înregistrat istoria omenirii.

Firește, nu se poate uita că în cuprinsul granițelor țării locuiesc diferite minorități etnice. Să se ia însă cea mai numeroasă minoritate etnică și să se compare cu numărul populației etnice românești. Se va vedea că, numericește, trage prea puțin în cumpănă. Trage și mai puțin, dacă se ține seamă de următoarele două adevăruri: întâi, că minoritățile etnice dela noi, ca așezare, locuiesc împrăștiate și al doilea că, ele nu sunt băștinașe, ci s'au infiltrat mai târziu în teritorii locuite de o masă compactă românească.

Acestea sunt faptele pentru care statul românesc este un stat național unitar, un stat cu o covârșitoare majoritate românească.

Pentru apărarea lui, pentru neștirbita păstrare a frontierelor, stă armata română, care a dat nenumărate dovezi de vitejie, și stă întregul popor românesc, formând un bloc de granit sub conducerea Suveranului.

In cunoașterea acestor adevăruri, cari trebue mereu scoase în evidență și puse mereu sub ochii celor cari se lasă impresionați de anumite gesturi și manifestațiuni din afară, trebue căutată încrederea în noi înșine, seninătatea sufletească și întărirea voinții de a face față evenimentelor cu sânge rece și cu hotărire.

N. BATZARIA

Mai multă atenție

Pare un simplu fapt divers, trimiterea în judecata tribunalului corecțional a refugiatului german Schmiedig Ernest Erich, care, grație unor acte false, după ce pătrunsese în mod clandestin în țară, practica medicina fiind angajat la un spital cu 15.000 lei pe lună.

In realitate e o problemă cu mult mai serioasă care trebue privită cu o deosebită atenție.

Faptul că numitul a putut să practice medicina nu ne miră, dacă ne aducem aminte că sute de doctori — cărora li s'a anulat azi libera practică — profesau în voe pe baza unor diplome false „legalizate" de formă, grație complicității unor traficanți din diferite ministere, cari sunt parte în urmărirea justiției, parte încă liberi.

Ca și alte asociațiuni de profesioniști, societățile cari grupează la un loc pe medicii români de toate categoriile, ar trebui să exercite un control riguros de auto-apărare, pentrucă numai astfel intrușii, nepregătiți, vor fi împiedecați să invadeze ogorul muncii.

Dar, în primul rând, se cere o mai mare vigilență la frontarii. Se făcea înainte greșala ca un călător care vroia să pătrundă în țară, fără pașaport ori fără viza reglementară, în loc să fie respins pur și simplu, era trimis în fața instanțelor judecătorești din orașul cel mai apropiat pentru contravenție la legea pașapoartelor. Justiția îl condamna pe contravenient la 10—15 zile închisoare, dar deseori după ispășirea pedepsei se făcea nevăzut, pierzându-i-se urma în interiorul țării.

Autoritățile dela granița altor state simplifică aceste formalități și nu lasă să intre în țara respectivă nici un călător care nu are actele în regulă.

Nu mai e nevoie să publicăm statistici cari să arate că și așa avem un număr insuportabil de mare de streini, astfel că sporirea lor mărește pericolul recunoscut de toată lumea.

Luarea la vreme a măsurilor de pază va folosi și minorităților noastre și elementului etnic românesc, împiedecând agravarea unei probleme care așteaptă rezolvire.

D. Chamberlain, cetățean de onoare al orașului Versailles

Paris, 1 (Rador). — *Consiliul municipal din Versailles a hotărât să dea numele unei străzi din Versailles, strada „Neville Chamberlain" și să numească pe primul ministru britanic cetățean de onoare al orașului.*

Și alte orașe din Franța se pregătesc să dea numele de „Neville Chamberlain" câte uneia din străzile lor.

Cancelarul Hitler la „Sportpalast" din Berlin